

Omskrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A14, HIS A02

2017-04-18

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturens utveckling i Nordafrika och Västasien från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för de västeuropeiska "stormakterna" från ca 750 till ca 1350. Hur byggdes de upp/vidmakthölls? Vilka strukturella svagheter hade de? Vilka typer av fiender? (**OBS:** svaret skall innehålla kronologisk bestämning i form av sekel och decennier, men jag kräver inte att ni kan exakta årtal eller namnen på andra än de allra viktigaste regenterna).

Korta frågor:

(3) Redogör för huvuddragen i Kinas historia från tiden kring Kristi födelse till ca 1200. Strukturella hot? Demografisk utveckling? Politiskt system?

(4) Redogör översiktligt för den organiserade svenska kungamaktens utveckling från 900-talet till 1300-talet.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Hannibal, Hasdrubal, puniska krig, sjöfart, fenicisk kultur. Vilken stad avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Karthago
- X. Neapel
- 2. Alexandria

(6) Detta politiska system infördes av kejsar Diocletianus och präglade det romerska riket under senantiken. Vad brukar vi kalla det? Välj mellan följande alternativ:

- 1. oligarkin
- X. dominatet
- 2. principatet

(7) Den härskade mellan 900-talet och 1200-talet och räknas som en av Kinas största kejserliga dynastier. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Han
- X. Norra Wei
- 2. Song

(8) Här skapades en säregen afrikansk kristendom och ett imperium med kyrkor och kloster, omgivna av nomadiska och muslimska kulturer. Vilket land avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Etiopien
- X. Tchad
- 2. Kenya

(9) När integrerades Finland i det svenska riket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. 1000-talet
- X. 1200-talet
- 2. 1300-talet

Skrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A14, HIS A02

2017-03-20

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Athen och Rom kan uppfattas som varandras motpoler vad beträffar politisk utveckling under antiken. Medan Athen förblev en liten statsstat blev Rom ett expansivt imperium. Varför skilde sig de båda städernas historia åt så mycket? Jämför Athen och Rom – urban topografi, politisk struktur, ekonomi, krig, sociala klasser, kvinnans ställning, osv. På vilka punkter var orterna likartade? Hur skilde de sig åt? Vilka problem tvingades städerna konfrontera, och hur sökte man lösa dem?

(2) Indiska oceanens värld uppvisade under europeisk medeltid en mångfald av olika sjöfarande, handlande och stadsbyggande kulturer i Afrika och Asien. Redogör översiktligt för hur dessa växte fram, vad som karaktäriserade dem och vilka kontakter som etablerades. Var skapades imperier? Vilka varor handlade man med? Fäst särskild tonvikt vid havet som förenande element.

Korta frågor:

(3) Det europeiska medeltidssamhället, liksom många andra äldre samhällen, präglades i hög grad av offentlighet och en "alla känner alla"-attityd. Man vistades mindre i hemmet än vi gör idag, och man var mer beroende av sina grannar. Ge exempel på vilka konsekvenser detta fick för vardagslivet.

(4) Harald Blåtand, Olav Haraldsson och Birger jarl spelade centrala roller för sina respektive rikens utveckling. Berätta om dem och deras gärningar.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Den babyloniske härskaren Hammurabi har gått till historien för två saker. Det ena är det stora imperium som han byggde upp i Mesopotamien. Vad är det andra? Välj mellan följande alternativ:

- 1. sin lagstiftning
- X. sin konstbevaktningsreform
- 2. sin uppfinning av den hästdragna stridsvagnen

(6) Här samlades antikens lärde under hellenismen, och här gjordes banbrytande vetenskapliga framsteg. Stadens bibliotek var legendariskt. Vilken ort avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Rom
- X. Karthago
- 2. Alexandria

(7) Detta afrikanska rike vid floden Niger specialiserade sig på transithandel med varor som guld och salt, och det uppnådde en blomstring på 1300-talet. Vad hette det? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Aksum
- X. Mali
- 2. Kilwa

(8) Dessa högmedeltida tyska ämbetsmän residerade på kungliga palats, där de kontrollerade jordegendomar och fungerade som härskarens förlängda armar gentemot hertigarna. Vad kallar vi dem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. pfalzgrevar
- X. gastalder
- 2. seneskalkar

(9) Norge expanderade i mitten av 1200-talet på Nordatlanten och lade under sig två nya territorier. Vilka? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Orkney- och Shetlandsöarna
- X. Irland och Färöarna
- 2. Island och Grönland

Omskrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A14, HIS A02

2016-11-21

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Den islamiska civilisationen växte fram på 600-talet och har allt sedan dess präglat Främre Orientens politiska, militära, ekonomiska, sociala och kulturella liv. Redogör översiktligt för dess utveckling från Muhammeds verksamhet till ca 1350. Observera att frågan gäller samtliga länder som under denna epok styrdes av muslimska härskare i Asien, Europa och Afrika. Låt svaret på essäfrågan koncentreras till övergripande strukturella och kulturella element, inte till enskilda härskare och fältslag.

(2) Vikingatiden har spelat en viktig roll för det skandinaviska historiemedvetandet. På 1800-talet skapades en seglivad mytflora om vikingarna som halvhistoriska ur-skandinaver, portalfigurer för Sverige, Danmark och Norge i historiens gryning. Jämför komponenterna i denna vikingamyt med verkliga förhållanden. Hur mycket är sant? Vilka komponenter har man lagt störst vikt vid? Vad har glömts bort?

Korta frågor:

(3) Både i Egypten och i Mesopotamien utvecklades blomstrande högkulturer under forntiden, men de skilde sig åt på betydande sätt. Vilka? Redogör för huvuddragen i de båda högkulturernas historia.

(4) Redogör för det franska rikets utveckling från ca 800 till ca 1300.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Akemenider, parther, sasanider, Susa, Ktesifon, satraper och storkonungar. Vilket land avses? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Nubien
- X. Iran
- 2. Karthago

(6) Detta politiska system infördes av kejsar Augustus och bestod i omkring tre sekler. Vad brukar vi kalla det? Välj mellan följande alternativ:

- 1. oligarkin
- X. dominatet
- 2. principatet

(7) Den härskade mellan 600-talet och 900-talet och räknas som en av Kinas största kejserliga dynastier. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Sui
- X. Tang
- 2. Song

(8) Konflikten bröt ut på 1070-talet och avslutades, åtminstone formellt, 1122. Vad kallar vi den? Välj mellan följande alternativ:

- 1. tyska enhetskriget
- X. fyrtioårskriget
- 2. investiturstriden

(9) Här blomstrade en järnåldersstad med stormannagårdar, förkristet tempel och stora rikedomar. Sedan 1990-talet har orten varit föremål för utgrävningar som tvingat oss att omvärdera Nordens forntid. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Uppåkra
- X. Bjärred
- 2. Höör

**Skrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*
HIS A13, HIS A14, HIS A02**

2016-10-27

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Mellan ca 280 och 600 förändrades den romerska delen av Västeuropa i grunden. Regimen genomgick flera genomgripande omvälvningar, med olika härskarkulturer, religioner och administrativ praxis. Redogör för huvudlinjerna i utvecklingen. Fokusera inte bara på den politiska utvecklingen utan också på den religiösa, ekonomiska och allmänskulturella.

(2) Kina och Indien framställs ofta som varandras motpoler i asiatisk historia, både vad beträffar ländernas inre utveckling och med utgångspunkt i hur länderna påverkade omgivningen politiskt, ekonomiskt, religiöst och kulturellt. Jämför de östasiatiska och sydasiatiska kulturkretsarna med varandra. Vilka uttryck tog sig den kinesiska kulturens och politikens påverkan på grannländerna? Hur gestaltade sig det indiska inflytandet? Avgörande skillnader? Fokusera på tiden från Kristi födelse till omkring år 1000.

Korta frågor:

(3) De europeiska köpmännens och hantverkarnas historia skilde sig kraftigt från böndernas. Redogör för hur borgerskapet gestaltade sig – socialt, ekonomiskt och kulturellt – i en typisk medeltida stad.

(4) Sverige utvecklades på 1100- och 1200-talen till ett europeiskt kungarike, där riksmakten kom att dominera över bygdemakten. Redogör för huvudlinjerna i utvecklingen.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Sicilien var den första politiska enheten som kom att gå under denna benämning. Härskaren kallades prokonsul eller propretor. Vilket ord åsyftas? Välj mellan följande alternativ:

- 1. satrapi
- X. emirat
- 2. provins

(6) Under denna konflikt kämpade Athen och Sparta om herraväldet över stora delar av den grekiska världen. Sparta segrade men lyckades inte behålla hegemonin särskilt länge. Vad kallar vi konflikten? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Peloponnesiska kriget
- X. Attiska kriget
- 2. Lakoniska kriget

(7) Kulturen var kommersiellt inriktad och växte fram längs Afrikas östkust, med centrum i städer som Mombasa, Malindi och Kilwa. Vad brukar vi kalla kulturkomplexet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Zimbabwekulturen
- X. Swahilikulturen
- 2. Sanhajakulturen

(8) Det grundades år 962, omfattade en stor del av Väst- och Centraleuropa och bestod ända till 1806. Vad brukar vi kalla den politiska enheten? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Frankerriket
- X. Karolingiska imperiet
- 2. Tysk-romerska riket

(9) Under några decennier på 1000-talet härskade de danska kungarna över ett överhöghetsvälde som omfattade mer än bara Danmark. Knut den store dominerade således även England och – vilket land? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Sverige
- X. Nederländerna
- 2. Norge

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A14

2016-08-17

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för Västeuropas (inte Nordens) historia 500–1350 sett mot bakgrund av demografi och basnäringar. När sker uppgångar och nedgångar? Känner vi till orsaker? Sociala konsekvenser? Konsekvenser för kvinnans ställning? Konsekvenser för städernas roll i samhället? Märk väl: i detta svar är den strikt politiska utvecklingen (kungar, krig, etc.) *inte* av central betydelse. Koncentrera er på de stora sociala och ekonomiska linjerna.

(2) Redogör för vikingatiden i Norden. Vad blir kvar om vi städar bort den falska mytrekvisitan (hornhjälm, etc.)? Hur utvecklades ekonomi, politik och religion under epoken? Hur utvecklades relationerna mellan de nordiska länderna och övriga Europa? Vilka skriftliga källor har vi till epokens nordiska historia? Vad har arkeologin lärt oss under de senaste decennierna? Ge gärna konkreta exempel på det sistnämnda.

Korta frågor:

(3) Redogör för demokratins uppkomst och utveckling i det antika Grekland.

(4) Redogör översiktligt för de högkulturer som växte fram i Afrika söder om Sahara före 1350.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) I vilken forntida högkultur arbetade satraper som provinsguvernörer? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Nya rikets Egypten
- X. Den akemenidiska perserriket
- 2. Babylonien under Hammurabi

(6) Vilket folk dominerade nuvarande Italien på 600-talet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. burgunder
- X. visigoter
- 2. langobarder

(7) År 1066 stod slaget vid Hastings. Vilket folk erövrade därmed England?

- 1. danskarna
- X. normanderna
- 2. saxarna

(8) En av islams största dynastier var den umayyadiska. Vad hette umayyadernas huvudstad? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Kairo
- X. Isfahan
- 2. Damaskus

(9) Dynastin Capet byggde mellan 1000-talet och 1200-talet upp en europeisk stormakt. Vad kallar vi dynastins rike i dag? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Frankrike
- X. Tyskland
- 2. Italien

Omskrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*
HIS A13, HIS A14

2016-05-06

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Den islamiska kultursfären uppstod på 600-talet och genomgick därefter åtskilliga omfattande förändringar. Redogör för de stora dragen i denna historia, fram till 1300-talet: territoriell utvidgning, religiösa och politiska auktoritetsförändringar, vetenskap och kultur, relation till andra kulturer, osv. Du behöver inte lägga någon större vikt vid Muhammeds liv och gärning – det väsentliga för frågan är skildringen av vad som hände efter hans död.

(2) Under medeltiden levde den absoluta majoriteten av Europas befolkning på landsbygden och var beroende av jordbruk och boskapsskötsel. Redogör för det dåtida lantbrukets grundläggande strukturer – arbetsårets utseende, gods och gårdar, maktförhållanden, teknologi, etc. På vilka sätt skilde sig Sverige från kontinenten?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för de fornamerikanska kulturernas utveckling fram till 1300-talet.

(4) Redogör för det norska rikets uppkomst och utveckling från ca 900 till ca 1300.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Dess härskare bar namn som Sargon och Naramsin, och de skapade regionens första imperium. Vad hette riket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Akkad
- X. Elam
- 2. Mitanni

(6) Hon dominerade västeuropeisk politik under några år i mitten av 600-talet, låg i konflikt med biskoparna men blev likväl helgon efter sin död. Vad hette hon? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Fredegund
- X. Theophanu
- 2. Balthild

(7) Den grundades av Shi Huangdi och räknas som Kinas första kejserliga dynasti. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Sui
- X. Qin
- 2. Yuan

(8) Anläggningen byggdes för att skydda folk på Jylland från folk i söder. Den förstärktes flera gånger under tidig medeltid och var i bruk ännu 1864. Vad heter försvarsanläggningen? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Danevirke
- X. Saxermuren
- 2. Blåtandsgraven

(9) En av 1000-talets allvarligaste politiska strider i Europa har gått till historien som investiturstriden. På ena sidan stod påven i Rom, på andra sidan – vem? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Den abbasidiske kalifen
- X. Den franske kungen
- 2. Den tysk-romerske kejsaren

Skrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A14

2016-03-23

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Det tysk-romerska imperiets uppkomst var av stor betydelse för Europas historia. Redogör för världens utveckling från 900-talet till 1200-talet, med tonvikten vid de bakomliggande faktorerna, den politiska kulturen och de långsiktiga konsekvenserna. Var uppmärksam på de ideologiska och ekonomiska grunderna för dynastins verksamhet. Svaret bör även innehålla en utvärdering av imperiets betydelse – politisk, militär, ekonomisk och kulturell – för utvecklingen i grannländerna.

(2) Genom en serie spektakulära fälttåg på 300-talet f.Kr. lades grunden till den hellenistiska civilisationen. Redogör för uppkomsten och utvecklingen av denna civilisation – krig, språk, ekonomi, vetenskap, religion, kultur, städer, riken, osv. Varifrån kom impulserna? Vilken betydelse hade det grekiska elementet? Det makedoniska? Det främreorientaliska? Hur långt bort sträckte sig det hellenistiska inflytandet? Vilken betydelse fick epoken för framtiden?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för det svenska riket på 1100-talet och 1200-talet. Hur styrdes landet? Vilka för framtiden betydelsefulla förändringar infördes? Koncentrera svaret till den politiska utvecklingen.

(4) Jämför utvecklingen i Kina och Japan mellan 600 och 1300. Likheter och skillnader? Koncentrera svaret till den politiska utvecklingen.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Han var en välbeställd storman i det gamla Mesopotamien som lyckades ta med sig åtskilligt av värde när han överlevde en naturkatastrof och till på köpet blev odödlig. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Gilgamesh
- X. Enlil
- 2. Utnapishtim

(6) Under dessa konflikter skaffade sig romarna en flotta, tog kontroll över västra Medelhavet och utvecklade provinssystemet. Vad kallar vi konflikterna? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Samnitiska krigen
- X. Puniska krigen
- 2. Galliska krigen

(7) På 1300-talet blomstrade ett guldrikt imperium vid floden Niger i Västafrika. Dess namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Ghana
- X. Aksum
- 2. Mali

(8) På 1100-, 1200- och 1300-talen talade det härskande skiktet i England inte engelska utan ett annat språk. Vilket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Franska
- X. Tyska
- 2. Walesiska

(9) Härifrån styrdes hela den skandinaviska kyrkan på 1100-talet, och här restes Nordens på sin tid mest praktfulla byggnadsverk, en katedral som ännu står kvar, om än i restaurerat skick. Vilken stad rör det sig om? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Roskilde
- X. Lund
- 2. Skara

Skrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A02, HIS A13 och HIS A14

2016-01-08

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Det bysantinska riket spelade en politisk, ekonomisk och kulturell nyckelroll under europeisk medeltid. Redogör för imperiets utveckling till mitten av 1300-talet. Observera att frågan omfattar såväl politisk historia som ekonomisk och kulturell, och lägg särskild vikt vid den roll kyrkan hade.

(2) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var på jorden uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i Ryssland före 1350. Varför kom den ryska kulturen, både den politiska och den allmänskulturella, att på flera punkter skilja sig från den västeuropeiska?

(4) Redogör för det danska rikets uppkomst och utveckling från 800-talet till ca 1350.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) På 560-talet erövrade langobarderna ett europeiskt land, som de därefter kom att dominera i några sekler. Vilket land? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Italien
- X. Frankrike
- 2. Spanien

(6) Den äldsta kända skriften utvecklades i nuvarande Mesopotamien omkring 3000 f.Kr. Vad kallas den? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Hieroglyfer
- X. Kilskrift
- 2. Linear A

(7) På 300- och 400-talen dominerades en asiatisk region av Guptadynastin. I efterhand har detta kommit att uppfattas som en guldålder för – vilket land? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Indonesien
- X. Kambodja
- 2. Indien

(8) Han var en norsk kung som enade landet, införde kristendomen och stupade vid Stiklestad år 1030. Hans namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Olav Haraldsson
- X. Harald Sigurdsson
- 2. Sigurd Syr

(9) I antikens Athen kunde medborgarna genom omröstning tvinga en person i temporär exil. Vad kallades processen?

- 1. hellenisering
- X. epikurisering
- 2. ostrakisering

Skrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A02, HIS A13 och HIS A14

2015-11-27

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavad***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Investiturstriden är en av de viktigaste konflikterna i västeuropeisk medeltidshistoria. Redogör för händelseutvecklingen, med tonvikten vid de bakomliggande faktorerna, den politiska och andliga kulturen och de långsiktiga konsekvenserna. Ge gärna konkreta exempel på de stridigheter och uppgörelser som ägde rum. Jämför investiturstridens grundläggande problematik med liknande konflikter i andra medeltida riken.

(2) På 900- och 1000-talen lades grunden till de skandinaviska rikena Sverige, Danmark och Norge. Jämför den inledande riksbildningen i de tre rikena med varandra. Likheter och skillnader? Varifrån kom impulserna? Vilka maktmedel nyttjade kungarna? Vilka allierade hade de? Vilka bakslag kunde de drabbas av? Observera att frågan endast berör tiden 900–1100, inte händelseutvecklingen därefter.

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i södra Asien (öster om Iran, söder om Kina) före 1350. Vilken riken och kulturkomplex blomstrade?

(4) Redogör för etnicitetens betydelse under tidig och äldre medeltid. Hur formerades och fungerade folk och grupper? Ge ett konkret exempel.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) På 710-talet erövrade muslimerna en del av Europa, som de behöll kontrollen över i flera århundraden. Vilken del? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Pyreneiska halvön
- X. Sicilien
- 2. Södra Balkan

(6) De var framstående sjöfarare och handelsmän och spred idén om alfabetet i Främre Orienten och vid Medelhavets kuster. Vad hette folket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Fryger
- X. Fenicier
- 2. Hettiter

(7) Songdynastins Kina var jordklotets mest utvecklade och folkrikaste stormakt på 1100- och 1200-talen. Varför gick dynastin under? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Mongolerna erövrade Kina
- X. Kejsaren störtades av ett bondeuppror
- 2. En kejsarinna gjorde statskupp och grundade en ny dynasti

(8) Han var en svensk statsman som införde lagar, påbjöd nya skatter och reformerade riket i mitten av 1200-talet. Hans namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Torgils Knutsson
- X. Birger jarl
- 2. Erik Menved

(9) Under 200-talet f.Kr. drabbade Rom och Karthago samman i långvariga krig. Vad kallas de?

- 1. puniska krigen
- X. peloponnesiska krigen
- 2. galliska krigen

Skrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A02, HIS A13 och HIS A14

2015-10-29

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil OMÖJLIGGÖR rättningen! Observera att namnen på de personer och orter ni nämner i era svar skall vara ***rättstavade***. Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. För att få Godkänt krävs 22 poäng, för Väl Godkänt 34 poäng.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

- (1) Det karolingiska imperiets uppkomst räknas som en avgörande händelse i västeuropeisk medeltidshistoria. Redogör för våldets uppkomst, utveckling och nedgång, med tonvikten vid de bakomliggande faktorerna, den politiska kulturen och de långsiktiga konsekvenserna. Var uppmärksam på de ideologiska och ekonomiska grunderna för dynastins expansion.
- (2) Hur och när utvecklades Sverige till ett rike? Varifrån kom impulserna? Vilka individer och grupper spelade nyckelroller? Redogör för huvuddragen i den process varigenom småriken och hövdingadömen enades till ett kungarike.

Korta frågor:

- (3) Redogör översiktligt för den politiska utvecklingen i Afrika söder om Sahara före 1350. Vilken riken och kulturkomplex blomstrade?
- (4) Det första triumviratets historia är ett typiskt exempel på utvecklingen i romerska riket under den krisdrabbade senrepubliken. Redogör för de inblandade parterna och deras historia.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Under 1000-talets andra hälft erövrade en turkisk dynasti en betydande del av Mellanöstern och grundade en stormakt. Vad kallades erövrarna? Välj mellan följande alternativ:

- 1. samanider
- X. seljuquer
- 2. osmaner

(6) Han härskade i Babylonien på 1700-talet f.Kr. och gick till historien som en stor lagstiftare. Vad hette han? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Hammurabi
- X. Sargon
- 2. Assurbanipal

(7) På 1100- och 1200-talen dominerades det sydöstasiatiska fastlandet av khmerfolkets stormakt. Vad hette huvudstaden?

- 1. Pagan
- X. Borobudur
- 2. Angkor

(8) Han var en dansk kung som övergick till kristendomen, stred mot tyskarna och upprättade ett överhöghetsvälde i Norge. Hans namn? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Harald Blåtand
- X. Valdemar Sejr
- 2. Sven Estridsen

(9) Försäljning av kyrkliga ämbeten var ett utbrett missbruk under medeltiden, något som hårt kritiserades från flera håll. Vad kallas företeelsen?

- 1. simoni
- X. stylitism
- 2. celibat

Uppsamlingsskrivning i historia, delkurs *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A14

2015-08-19

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil kan ALLVARLIGT FÖRSVÅRA rättningen! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. Gränsen för Godkänt ligger kring 20 poäng, gränsen för Väl Godkänt kring 32 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen cirka en vecka efter skrivningstillfället.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Skillnader i utvecklingen mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för Västeuropas historia 500-1350 sett mot bakgrund av demografi (folkmängd, etc.) och basnäringar. När sker uppgångar och nedgångar? Känner vi till orsaker? Vilka blev de sociala konsekvenserna av utvecklingen? Observera: i detta svar är den strikt politiska utvecklingen (kungar, krig, etc.) *inte* av central betydelse. Koncentrera er på de stora sociala och ekonomiska linjerna.

Korta frågor:

(3) Redogör för huvuddragen i den islamiska världens historia från mitten av 700-talet till 1200-talet. Strukturella hot? Demografisk utveckling? Politiskt system?

(4) Vilka företeelser har vi sammanfattat under beteckningar som "vikingatåg" och "vikingatid"?

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vad kallades de romerska politiker som kunde fälla ett förslag genom att säga "veto"?
Välj mellan följande alternativ:

- 1. pretorer
- X. folktribuner
- 2. prokonsuler

(6) Vilket folk dominerade nuvarande Spanien på 500- och 600-talen e.Kr.? Välj mellan följande alternativ:

- 1. alamanner
- X. visigoter
- 2. langobarder

(7) Vilket djur förknippas med ett bogträ? Välj mellan följande alternativ:

- 1. hund
- X. gås
- 2. häst

(8) Vad är en mamluk? Välj mellan följande alternativ:

- 1. En sjörövare i Nordafrika
- X. En slavsoldat under en muslimsk härskare
- 2. En from stiftelse i det medeltida Egypten

(9) Hur förändrades den europeiska storpolitiken på 900-talet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Tysk-romerska riket skapades
- X. Hundraårskriget bröt ut mellan England och Frankrike
- 2. Påvens Kyrkostat blev en internationell maktfaktor

**Skrivning i historia, omtentamen, delkurs 2, *Konkurrerande civilisationer:*
ANTIKEN + MEDELTID**

HIS A13, HIS A14, HIS A02

2014-12-08

Examinator: Isak Hammar

OBS! Denna skrivning avser dig som lämnat INTE hemuppgifter för moment ANTIKEN under denna eller föregående termin!

Provet består av fem essäfrågor. Samtliga frågor skall besvaras. Svaren på frågorna skall maximeras till *högst* två A4-sidor per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 6 poäng var. Maximalt antal poäng på skrivningen är 30 poäng. Gränsen för Godkänt ligger på 15 poäng, gränsen för Väl Godkänt på 22,5 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen. Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

-
1. Resonera över vilka möjligheter och begränsningar kvinnan hade under antiken. Vilka faktorer anser du var särskilt avgörande för hennes samhällsposition? Jämför mellan Grekland och Rom.
 2. Vilka faktorer var avgörande för den romerska republikens fall och vilka centrala förändringar genomförde Augustus under sin tid vid makten?
 3. Religion och politik var tätt sammanknutna under medeltiden. Ge exempel på hur genom att jämföra den katolska kyrkans utveckling och den muslimska expansionen. Vilka var de viktigaste konsekvenserna av förhållandet mellan politik och religion?
 4. Vilka utmaningar stod det karolingiska riket inför när Karl den Store kom till makten? Hur försökte han lösa sina problem? Jämför även det karolingiska exemplet med andra maktpolitiska mönster under medeltiden.
 5. Vilka centrala samhällsförändringar kan man peka på under de nordiska rikenas framväxt från ca 800 till omkring 1250? Vilka var anledningarna till förändringen? Argumentera även för hur politik och maktutövning utvecklades under denna period.

Skrivning i historia, omtentamen, delkurs 2, Konkurrerande civilisationer: MEDELTID
HIS A13, HIS A14, HIS A02

2014-12-08

Examinator: Isak Hammar

OBS! Denna skrivning avser dig som lämnat in hemuppgifter för moment ANTIKEN under denna eller föregående termin!

Provet består av fyra essäfrågor. Samtliga frågor skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* två A4-sidor per fråga.

Skriv läsligt! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 6 poäng var. Maximalt antal poäng på skrivningen är 24 poäng. Gränsen för Godkänt ligger på 12 poäng, gränsen för Väl Godkänt på 18 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen. Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

-
1. Religion och politik var tätt sammanknutna under medeltiden. Ge exempel på hur genom att jämföra den katolska kyrkans utveckling och den muslimska expansionen. Vilka var de viktigaste konsekvenserna av förhållandet mellan politik och religion?
 2. Vad utmärkte den medeltida urbaniseringen och vilka sociala, politiska och kulturella samhällsförändringar kan man koppla samman med detta fenomen? Resonera även över vilken roll urbaniseringen spelade för kvinnans samhällsposition.
 3. Vilka utmaningar stod det karolingiska riket inför när Karl den Store kom till makten? Hur försökte han lösa sina problem? Jämför även det karolingiska exemplet med andra maktpolitiska mönster under medeltiden.
 4. Vilka centrala samhällsförändringar kan man peka på under de nordiska rikenas framväxt från ca 800 till omkring 1250? Vad låg bakom förändringarna? Argumentera även för hur politik och maktutövning utvecklades under denna period.

Omskrivning i historia, delkurs 2, *Konkurrerande civilisationer*

HIS A13, HIS A02

2011-12-02

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil kan ALLVARLIGT FÖRSVÅRA rättningen! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. Gränsen för Godkänt ligger kring 20 poäng, gränsen för Väl Godkänt kring 32 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen cirka en vecka efter skrivningstillfället.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Namn:.....Personnummer.....

Essäfrågor:

(1) Redogör för högkulturernas utveckling i Främre Orienten (Nordafrika och Mellanöstern) från och med jordbruksekonominns uppkomst till ca 500 f.Kr. Var uppstod högkulturer? Varför just där? Vilka skillnader fanns mellan de olika regionerna? Observera att frågan gäller hela samhället (religion, ekonomi, kultur, etc.), inte bara den strikt politiska sfären.

(2) Redogör för framväxten av de antika grekiska stadsstaterna – storlek, politisk och geografisk struktur, samhällsklasser, yttre hot, osv. Jämför särskilt utvecklingen i Athen och Sparta och förklara skillnaderna mellan de båda staterna. Vilken typ av demokrati utvecklades i vissa stadsstater? Varför? Vad skiljer denna demokrati från vårt nuvarande system?

Korta frågor:

(3) Redogör för huvuddragen i Kinas historia från tiden kring Kristi födelse till ca 1200. Strukturella hot? Demografisk utveckling? Politiskt system?

(4) Redogör översiktligt för framväxten av städer i Västeuropa under tidig medeltid och högmedeltid. Hur grundades nya städer? Varför? Hur stora var de?

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vad kallades den temporära landsförvisning som en antik grekisk politiker kunde drabbas av? Välj mellan följande alternativ:

- 1. ostrakisering
- X. exkommunikation
- 2. haruspiciering

(6) Vid vilken flod blomstrade den äldsta kända högkulturen i Sydasien? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Röda floden
- X. Ganges
- 2. Indus

(7) När blev väderkvarnar vanliga inom jordbruket? Välj mellan följande alternativ:

- 1. 100-talet
- X. 600-talet
- 2. 1100-talet

(8) Vad betyder *shia*? Välj mellan följande alternativ:

- 1. parti
- X. profet
- 2. fred

(9) Vilken titel hade den svenske riksbyggaren Birger Magnusson (d. 1266)? Välj mellan följande alternativ:

- 1. kung
- X. jarl
- 2. lagman

Skrivning i historia, delkurs 2, Konkurrerande civilisationer

HIS A13, HIS A02

2011-10-28

Examinator: Dick Harrison

Provet består av två essäfrågor, två kortare frågor och fem mycket korta frågor. Samtliga frågor, alltså även **båda** essäfrågorna, skall besvaras. Svaren på essäfrågorna skall maximeras till *högst* fyra A4-sidor per fråga, svaren på kortfrågorna till *högst* en A4-sida per fråga, svaren på de mycket korta frågorna till en enkel markering av alternativ.

Skriv läsligt! Otydlig handstil kan ALLVARLIGT FÖRSVÅRA rättningen! Försök besvara samtliga frågor!

Essäfrågorna ger som bäst 15 poäng var. Kortfrågorna ger som bäst 5 poäng var, de mycket korta frågorna som bäst 1 poäng var. Maximalt antal poäng blir alltså 45. Gränsen för Godkänt ligger kring 20 poäng, gränsen för Väl Godkänt kring 32 poäng.

Resultatet av skrivningen kommer att anslås på institutionens anslagstavla i vestibulen cirka en vecka efter skrivningstillfället.

Även om skrivningen avbryts skall frågeformuläret återlämnas med namnet ifyllt.

Namn:.....Personnummer.....

Essäfrågor:

(1) Det romerska riket är ett av våra bäst kända exempel på hur en stormakt uppstår, blomstrar och förändras. Redogör för de stora dragen i denna historia, från det att Rom var en samling byar vid Tibern på 700-talet f.Kr. till senantiken (ej längre än till ca 500 e.Kr.). Hur kontrollerades samhället? Hur försvarades det? Vilka krafter och vilka kulturer bar upp imperiet? Hur förändrades styrelseskicket? Hur löstes försvarsbehovet?

(2) Redogör för framväxten av ett typiskt medeltida rike i Europa mellan ca 500 och ca 1350. Hur förändrades, generellt sett, grunderna för politisk makt? Hur utvecklades härskarideologi, lagstiftning och skatteväsen? Hur förhöll sig utvecklingen i Sverige, Danmark och Norge till utvecklingen i övriga Västeuropa?

Korta frågor:

(3) Redogör översiktligt för den muslimska världens utveckling (med tonvikt på religion och maktpolitik) från första hälften av 600-talet till omkring 1100.

(4) Vad innebar investiturstriden? Redogör för denna konflikt och för liknande konfliktscenarier i det högmedeltida Europa.

VAR GOD VÄND!

Mycket korta frågor:

(5) Vad kallades de romerska politiker som kunde fälla ett förslag genom att säga "veto"?
Välj mellan följande alternativ:

- 1. pretorer
- X. folktribuner
- 2. prokonsuler

(6) Vid vilken flod blomstrade den äldsta högkulturen i Sydasien? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Indus
- X. Ganges
- 2. Mekong

(7) Vad hette den mäktiga tyska köpmannaorganisationen i medeltidens Nordeuropa? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Köpmannaligan
- X. Tyska Hansan
- 2. Preussiska förbundet

(8) Vad är en mamluk? Välj mellan följande alternativ:

- 1. En medlem av en turkisk dynasti på Sicilien
- X. En slavsoldat under en muslimsk härskare
- 2. En from stiftelse i det medeltida Egypten

(9) Hur förändrades den europeiska storpolitiken på 1250-talet? Välj mellan följande alternativ:

- 1. Tysk-romerska riket försvagades allvarligt
- X. Hundraårskriget bröt ut mellan England och Frankrike
- 2. Påven började bannlysa sina motståndare